

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL } pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
} pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Săptămâna de retragere	Senex
2. Chipurl de preoți	Pr. Nicolae-Boteanu
3. Comentariu practic	Pr. Marin C. Ionescu
4. Despre viața Interioară	D-ra Liliana Iliescu
5. Lumina Lăuntrică	Pr. Manea Popescu
6. Prima apologie	Diac. A. N. C-tinescu
7. Plan de predică	Pr. Marin C. Ionescu
8. Cronica internă	Referent
9. Daruri și Mulțumiri	**
10. In atențiunea preoților	**

SAPTAMANA DE RETRAGERE

Prima noastră săptămână de retragere a făcut obiectul atențiunii Adunării Eparhiale și a Sfântului Sinod. Ambele corporațiuni bisericesti au găsit cuvinte bune pentru această primă încercare. Ba mai mult: Sfântul Sinod a găsit de cuviință s'o supună atențiunii și experienței fiecărui Chiriarh.

Noi o singură concluzie tragem din măgulitoarele aprecieri ce s'au făcut încercării noastre: Ne găsim pe drum bun și facem un lucru plăcut lui Dumnezeu.

Pornind din această convingere și gândindu-ne la frumoasa experiență de anul trecut, stăm gata să pregătim săptămâna de retragere din vara aceasta. Dar, dacă anul trecut săptămâna de retragere a fost oarecum obligatorie, chemându-se anumite

persoane din cler, anul acesta încercăm un pas mai departe și o voim voluntară. Facem chemare tuturor celor douăsprezece sute de preoți, câți sunt în această de Dumnezeu păzită Arhiepiscopie, ca dintre ei să vină cei ce simt chemare pentru această lucrare; cei ce simt trebuința, foarte justificată de almintrelea, de a se desface pe o săptămână din noianul grijilor de toate zilele; cei ce simt nevoia de o îmborsărire de forțe morale; cei ce voesc să se verifice, într'o comună și frățească adunare, de ravagiile pe care rutina le-a produs asupra entuziasmului lor sacerdotal. Fiindcă săptămâna de retragere nu e un nou mijloc de înmagazinare de cunoștințe, ci este o pepinieră de experiență personală religioasă. E un exercițiu, e un antrenament de experiență personală religioasă în legătură cu sacerdoțiul. Dacă voiți, e o ocazie ce se oferă celor ce simt nevoia de a se examina și a se verifica, față către față cu Dumnezeu, de toată „îngălarea sufletului“ pricinuită de praful zilnic al vieții aspre pe care o trăim în lume.

Și, Doamne! nu știu care dintre noi ar avea curajul să afirme că el n'are nevoie de asemenea lucru... Tânăr sau bătrân, cu mai multă, ori mai puțină cultură didactică, preot urban ori preot rural, pe toți ne pândesc aceleași slăbiciuni; toți suntem amenințați să cădem în rutină, să ne obișnuim cu lucrarea religioasă sacerdotală „ca țigănul cu scântea“: să ne mecanizăm și ca simțire și ca lucrare. Aceasta este cea mai mare primejdie care amenință carac-

terul sacerdotal și care nu se poate evita decât printr'un continuu control, printr'o neîncetată verificare de noi înșine. De sigur, cel ce o poate face la el acasă, în ambianța de toate zilele, presupune o mare disciplină sufletească și o remarcabilă putere de a se desprinde din mediul în care trăește. Dar, experiența personală îmi dă dreptul să afirm că, tocmai unul ca acesta simte mai vârtos nevoia unei săptămâni de retragere pe an. Mântuitorul, însuși, a simțit trebuința să se retragă ca să se roage. Experiența vieții întregi a Sfintei noastre Biserici ne pune înaintea exemplul celor mai sfinte și mai strălucite figuri. E cineva dintre noi care poate să afirme că el a izbutit să realizeze, în domeniul disciplinei spirituale, o experiență salutară în afară de căile indicate de Mântuitorul și de Sfinții Bisericii?...

S'au găsit unii să creadă, ca săptămâna de retragere e un fel de exercițiu de mistică și asceză, identic cu omfalopsihismul medieval. De asemenea au fost alții care au crezut, că săptămâna de retragere e un

fel de excursiune agreabilă, o evadare din plictiseala casnică și familiară, unde să nu lipsească mâncarea din belșug, băutura pe săturate etc., etc. Și unii și alții se înșală, fiindcă săptămâna de retragere nu e nici una nici alta. Săptămâna de retragere e o săptămână de exercițiu de cumpătare, de disciplină în toate. Enervarea care s'a observat într'una din grupele anului trecut se datorește unor împrejurări speciale ale regiunii din care veneau unii din preoții acelei grupe, cât și condițiilor de climat în care au trebuit să lucreze.

Dar, ce voiți? tocmai într'aceasta s'a arătat că lucrarea e plăcută lui Dumnezeu, fiindcă n'au lipsit să se vadă ghiarele Satanei întinse s'o sugrume. Dar n'a reușit și nu va reuși. Bucuria pe care au simțit-o participanții primei experiențe și entuziasmul cu care s'au legat între ei să urmărească în fiecare an această lucrare, și mai presus de toate ajutorul Celui pe care-L servim, ne dă încredere în desăvârșita reușită a săptămânei de retragere.

SENX

CHIPURI DE PREOȚI

11.

Preotul cel bătrân

— Cum se pregătea pentru sfânta împărtășire —

Intr'un oraș ce a fost scaun domnesc și vlădicesc, la conferențele preoțești se discută taina sfintei împărtășiri. Conferențiarilor, mai toți preoți de sat și fără studii universitare, dovedesc că au cetit toată literatura dogmatică a chestiunii. Unii sânt foarte limpezi în expunere, alții vibrează de poezia religioasă a rugăciunilor de pregătire sau de paginile înaripate ale lui Gala Galaction; toți sânt ascultați cu luare aminte.

Dar iată că se ridică un preot tânăr și întreabă, nu cu gând de muștrare ci spre lămurirea lui, căci este preot cucernic, pildă între ai săi, cum ne pregătim noi preoții pentru slujba sfintei liturghii când aducem jertfa nesângeroasă și ne împărtășim cu Domnul Mântuitorul. Cerem poporului post, înfrânare, spovedanie, canon. Dar noi preoții îndeplinim acestea toate? Postim noi și ne spovedim înaintea sfintei liturghii? Sântem noi împăcați cu noi și cu toată lumea?

Intrebarea vine pe neașteptate și deci nu găsește răspuns grabnic. Fiecare preot în măsura evlaviei lui și în puterea pildei dascălilor și cunoscătorilor lui își împlinește canonul sfintei împărtășiri; dar canonul este aspru, trupul omenesc este neputincios, învățătura de azi din școlile preoțești abate gândul și inima mai mult spre albia uscată a cugetării păgâne-moderne decât spre izvoarele vii ale simțirii vechi creștine. De aceia preoții tineri nu găsesc repede răspunsul. Iar cei bătrâni stau nedomiriți: dacă acest preot tânăr, în cărturăria lui, va fi găsit vreo pravilă pe care noi în puținătatea științei noastre nu vom fi știind-o! Și așa nici o parte, nici alta nu dau răspuns. Toți așteaptă în tăcere.

Atunci un preot cu barba albă, cu gineri preoți, cu feciori preoți și cu nepoți în școli de preoție se scoală și de la locul lui, liniștit, răspunde cam așa: Sânt preot bătrân, duc

în spate aproape 70 de ierni. Știu pe tata care era preot; am apucat pe bunicu care era tot preot; am cunoscut pe socru-meu, tot preot; i-am văzut slujind, cunosc cum se pregăteau pentru sfânta liturghie.

Iată cum. Mai întâiu erau mai mulți preoți la o biserică. La noi în sat am auzit că acum o sută de ani erau șapte preoți. Slujeau cu săptămâna. Cel de rând nu mai avea altă grijă decât biserica. Il cunoșteai după călcătură, liniștit, numai pe aceiași cărare, că își face rândul la sfântul altar. În fiecare zi slujea vecernia. Toaca de paltin și clopotul de acioaie în aerul liniștit al înserării răsunau departe. Oamenii pe câmp opreau plugul în brazdă, lungeau coasa în pala de fân, propteau sapa în cuib, își descopereau capul și cu fața spre răsărit băteau cruci mari: în aerul rărit al zilei păreau niște statui uriașe în adorarea răsăritului. Păcat că azi nu mai sună des clopotul vecerniei!

Dimineața slujea liturghia sau numai utrenia. Oricum, nu trecea zi în care preotul de rând să nu intre în biserică și dascălul să nu toace, în zilele cu slujbă deplină, de patru ori: la utrenie, la liturghie, la axion și la vecernia de a doua zi. Nu fără temei este cuvântul: a crescut și a șezut o viață întreagă pe piatra bisericii.

Sâmbăta, când intra de rând, îl vedeai pe preot bătând la câte o poartă și vorbind așa săteanului:

— Gheorghe, fiule, știi că intru de rând și am venit să mă împac cu tine căci te-am urât în sufletul meu când te-ai îmbătat mai alalteri și ți-ai bătut nevasta.

— Iartă-mă sfinția ta, părinte, că eu sânt vinovat. Am priceput că ești supărat pentru negliobia mea și eram pe cale să viu ca să-ți cer iertare și să-ți dau făgăduiala că n'ei mai face ce-am făcut. Și Gheorghe sărută mâna preotului; iar preotul îl binecuvântă; se despărțeau amândoi împăcați. Apoi preotul se îndreaptă spre duhovnicul său, alt preot mai bătrân, unde își descarcă inima de toate vinile în care, după pravilă și după cuget, căzuse el în răstimpul de la un rând la altul.

Ai lui de acasă îl fereau de neplăceri, umblau liniștiți, vorbeau pe șoptite. Mâncare puțină, canon de seară la lumânare, supt candela de deasupra patului. Se bănuiesc metanii și se strecoară cuvinte din rugăciuni. Apoi somn adânc odihnitor coprindea

pre cel împăcat cu lumea și cu Dumnezeu.

Dis de dimineață, înainte de luceafăr, iar se zărea luminiță în odaia preotului: își citea canonul sfinte împărtășiri. Nici o iotă nu era lăsată la oparte. Nu încăpea cuvânt pentru neîmplinirea lui.

Proape de ziuă maica preoteasa pregătise totul pentru lăutul și primenitul părintelui, căci curați întru totul trebuie să fie cei ce se apropie de cele curate și sfinte. În neamul meu se știe de o preoteasă bolnavă de năduf care a murit pe vatră, într-o Duminică dimineața, când încălzea apă pentru lăutul preotului.

Când se făcea ziuă preotul era la biserică fără să fi gustat vreun pic de mâncare sau de băutură. Ajunarea începea de cu seară și ținea până după sfânta liturghie. Era tot așa de sfânt ținută ca și împlinirea canonului. Slujba o începea de dimineață căci citeau Mezonoptica, citeau Ceasurile, nu înfrunțeau Canoanele. Evangheliile erau toate rostite. Cazanua nu era întreruptă de clopoțel. Din biserică nu ieșea preotul până nu-și citea rugăciunile de mulțumire. Credincioșii îl așteptau la poarta bisericii să-i sărute mâna și să-și spună din păsurii.

Așa am văzut eu la înaintașii mei. M'am străduit să le urmez viața, dar n'am putut în totul căci și lumea s'a schimbat și eu am rămas singur la biserica satului meu. Dumnezeu să mă ierte și să mă iertați și sfințiile voastre de voi fi greșit în ceva.

* * *

În liniște de biserică a fost ascultat. Pe fețele celor bătrâni citeai împăcarea că și ei s'au străduit întru împlinirea pravilei; iar pe fețele celor tineri citeai hotărârea de a semăna întru aceasta părinților lor.

Preotul NICULAE
de la biserica Boteanu

CEREȚI NOUL TESTAMENT

traducere de
Părintele GRIGORE PIȘCULESCU

la Institutul Biblic, Sf. Sinod,
strada Antim, București.

Broșat 70 lei. = Legat flexibil 100 lei.

COMENTARIU PRACTIC

„Să nu socotiți că am venit să stric legea sau proorocii; n'am venit să stric, ci să împlinesc”, Mateiu V,17.

I. Legea este dumnezească și-și are izvorul în Dumnezeu Insuși. Ea nu-și poate avea obârșia aiurea, fiindcă nimeni în afar' de Dumnezeu nu cunoaște perfect ceea ce omul datorează lui Dumnezeu, ceea ce și datorează lui sie-și precum și ceea ce datorează celor cu care Creatorul îi poruncește să trăiască laolaltă.

Dumnezeu a descoperit această lege patriarhilor și a imprimat-o cu neșterse slove de sânge în inimile tuturor oamenilor; însă fiii oamenilor au început cu timpul s'o dea uitărei și să-și deapăne firul vieții fie cu mai multă cutezanță, fie cu mai multă tihnă și nepăsare!

De aceea Dumnezeu o scrisese din nou cu mâna Sa pe cele două table de piatră încredințate lui Moise; însă Israelitenii zăboviau tot mai mult cu citirea ei și se trândăviau în practicarea ei.

Proorocii trimiși de Dumnezeu le-o reaminteau în fiecare clipă și le-o explicau cu deamăruntul. Ei au avut grija să-și strângă în scrierile lor toate monumentele glorioase ale zelului lor didactic. Aci găsim preceptele morale invariabile și veșnice cuprinse în lege și precizate în scrierile proorocilor; pricină pentru care Iisus zice deseori: legea și proorocii“.

Aceasta este legea divină — în sens restrâns — despre care Mântuitorul spune că n'a venit ca s'o abroge.

II. Legea creștină este legea reînnoită de Iisus Hristos în Evanghelia Sa, explicată și precizată în toată curățenia și sfințenia ei, corijată și perfecționată numai în ceea ce privește structura ei latreutică și socială.

În acest sens trebuie să înțelegem că Iisus n'a venit să strice legea, în sens de modificare, ci s'o expună în toată plenitudinea ei, în toată întinderea și **perfectiunea** ei.

III. Legea aceasta este *invariabilă* și *indispensabilă*: „Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece Cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o cirtă de lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile“.

Câtă vreme va fi Cerul și pământul, câtă vreme vor fi între Cer și între pământ

oameni capabili să-L cunoască pe Dumnezeu, legea divină a lui Iisus Hristos va subsista și va guvernă lumea aceasta.

Legea lui nu mai suferă nici o modificare și mai ales nici o ștersătură în tot cuprinsul ei.

Va fi vai de acel, care se va încerca să violeze vreuna din prevederile ei sau va îndemna pe alții la aceasta. Ferice va fi de acela, care va observa-o în toată integritatea ei și va îndemna și pe alții la aceasta.

Mântuitorul nu se mulțumește nici chiar cu o observare exterioară a legei Sale, ci pretinde o observare adâncă și sinceră a legei Sale spre deosebire de dreptatea superficială a Fariseilor și Cărturarilor.

Noi — din fericire n'avem Cărturari sau Farisei, cari să desfigureze și să corupă legea; avem însă creștini moderni, cari se silesc spre o evlavie aparentă și înșelătoare, care-și substituiesc maxime lumene maximelor veșnice ale Evgangeliei; ei sânt mai primejdioși chiar de cât Fariseii și Cărturarii popoului Ebreu.

Ei au virtuți de paradă virtuți de aparență, care ascund viții primejdioase vrednice de osândă veșnică!

„Dumnezeul Meu, ajută-mi cu harul Tău cel sfânt să practic toate virtuțile mari pe care Tu le ceri dela mine: Invrednicește-mă să observ într'una legea Ta în toată întiderea ei, s'o împlinesc în totul după slava sa și după spiritul ei cu gând curat și credință întreagă!

O! lege sfântă! Ce fericit voi fi ascultându-te și împlinindu-te! Ce nefericire mă pândeste, călcându-te sau uitându-te!

Iartă-mi, Dumnezeule, toate fărădelegile mele și fă ca în viitor legea Ta să-mi fie singura regulă a purtării mele!“ Amin!

Pr. Dr. MARIN C. IONESCU
Biserica „Sf. Ștefan Cuibu cu Barză“.

A apărut în editura Institutului Biblic (palatul Sf. Sinod) broșura „Carte de rugăciuni pentru tot românul“, întocmită de I. P. S. Patriarh Miron. Se poate procura direct dela Institut cu următoarele prețuri: broșată 20 lei, legată în pânză 55 și 65 lei, legată în piele de lux 90 75 și 150 lei.

Despre viața interioară

de EVELYN UNDERHILL

CAP. II.

Ne-am ocupat, într'un mod special, de poziția supranaturală pe care o are cel ce lucrează pentru Dumnezeu: el depinde direct și în întregime de izvoare spirituale, și deci de îndatorirea ce-o are de a se sfinți, așa ca să devie agentul și unelta Spiritului. Am văzut că i se cere o creștere continuă și gradată și că această creștere trebuie să fie în două sensuri: în adâncime și în dragoste ce se răsfrânge în afară. El este chemat către o adorare mai pătrunsă și mai convinsă a lui Dumnezeu, care trebuie să fie adevărata măsură a stării lui spirituale. El este chemat și ca să se lase pătruns de o revărsare din ce în ce mai largă și mai generoasă a interesului plin de dragoste pentru ceilalți oameni. Ruysbroeck, una din cele mai vestite minți contemplative, a spus că rezultatul unei perfecte vieți de rugăciune este: „o dragoste ce se revărsă din belșug, peste toți“. Dar numai în măsura în care omul o adâncește poate și să nădăjduiască să câștige și să păstreze și expansivitatea ei. Iată deci că ajungem astfel la căile practice prin cari putem obține aceasta și la țintele practice pe cari trebuie să le urmărim. Sunt note speciale în situația lucrătorului religios modern cari sunt caracteristice timpurilor noastre. Apăsarea și nevoile vieții sunt acum așa de mari, numărul detaliilor ce sunt socotite ca necesare pentru a organiza religia au crescut așa de mult, încât au creat o situație cu totul nouă. Acum e mai greu ca oricând altădată pentru preotul de parohie să găsească timp și liniște sufletească pentru ca să-și adânciască propria-i viață religioasă.

Totuși, dacă este adevărat că chemarea preoților este întâiu și mai presus de toate, să îngrijască de suflete, și dacă numai cei ce se roagă pot nădăjdui să câștige și să mânuiască suflete într'un mod potrivit și rodnic, atunci de sigur că problema cum să-ți faci timp și liniște, pentru viața spirituală, este cea mai importantă, pentru fiecare din D-voastră. Este, neapărat, o problemă pe care trebuie s'o considere și s'o lămurească fiecare din cei ce se preocupă serios de religie. Fiecare trebuie să hotărască, potrivit împrejurărilor, cât timp poate da zilnic pentru aceasta: și apoi să decidă care este, în situația sa, și potrivit firei și nevoilor sale, calea cea mai bună în care să folosească acel timp. Cantitatea de timp și felul în care-l întrebuințează va varia dela suflet la suflet: și prima greșală de care trebuie să te ferești este desigur aceea de a alege un anumit sistem, pentru că am cetit despre el într'o carte, sau pentru că se potrivește cuiva.

Vom găsi, atunci când vom privi în însăși sufletele noastre, de cari trebuie să ne ocupăm, că e o mare variație între ele: și în aptitudini și în felul de a se apropia de Dumnezeu. Vom vedea că numai anumite cărți de rugăciune, anumite

simboluri și ritualuri au un adevărat înțeles pentru noi, pe când altele vor vorbi altor oameni. Unii din noi aparțin în special tipului instituțional, alții tipului etic sau ascetic, alții tipului mistic: și între aceste trei mari clase de tipuri este o varietate nesfârșită de grade și temperamente. Primul lucru pe care trebuie să-l aflăm este chipul de a practica ceea ce ni se potrivește cel mai bine, ceea ce se potrivește sufletului tău nu sufletului altuia, și acum în acest stadiu de dezvoltare. Trebuie să găsești și să spui rugăciunea care îți folosește toate puterile, fără însă să te obosească: rugăciunea în care apari liber de tot în fața lui Dumnezeu: rugăciunea care te înviează, care-ți dă vigoare și expansiune și poate cel mai bine să te treacă peste fluctuațiile de neînălțurat în viață și dispozițiile spiritului. Dar când te hotărăști să întrebuințezi metoda aceea către care te simți atras mai mult și în mod mai persistent, și să-ți hrănești astfel sufletul cu hrana pe care o poate digeră, trebuie totuși să păstrezi o voință maleabilă și complectă de a da celorlalți, dacă e nevoie, o dietă cu totul diferită, să-i încurajezi către alte feluri de practică. Mai mult decât aceasta; trebuie, pentru binele lor, să încerci să înveți cât mai mult despre alte metode decât a ta. Preoții sunt ultimii oameni din lume cari și-ar putea permite să fie specialiști în modul de rugăciune. Și nu poți evita lucrul acesta decât ținându-ți ochii deschiși asupra obiectivelor rugăciunii: să nu uite niciodată că acele obiective aparțin vieții veșnice, pe când toate celelalte forme și metode, fără excepție, aparțin lumii schimbătoare și n'au valoare decât într'u cât exprimă și perfecționează comuniunea sufletului cu Dumnezeu.

Priviți acum la scopul care ar trebui să condiționeze viața noastră interioară. Acest scop, în cazul D-voastră, nu poate și nu trebuie să fie acela de a deveni, pur și simplu, un contemplativ. Trebuie să fie mai de grabă acela de a pătrunde întreaga D-voastră viață de lucru și serviciu cu spiritul de contemplație. Chemarea preotului creștin este către o viață în care se amestecă rugăciunea cu serviciul, așa cum avem exemplul clasic în Christos: viața cea mai înaltă, cea mai grea și cea mai desăvârșită din câte știm. E o viață de muncă și de cercetare care unește voința, imaginația și sufletul: le concentrează asupra unui singur scop. În ceasurile de reculegere pentru meditație și rugăciune, cercetezi: în ceasurile active, de mărturisire, lucrezi. Un astfel de regim, urmat conștiincios, va transforma încet, dar sigur, personalitatea celor ce-l urmează. De aceea trebuie să socotești întotdeauna că timpul dat pentru rugăciune contribuie să hrăneasă și să deschidă spiritul, făcându-te din ce în ce mai capabil să fi: „Dumnezeirii veșnice ceea ce mână este pentru om“, o uneltă vie și suplă. E nevoie de un astfel de timp de atenție concentrată care va adună

astfel energia ce se răsfrânge apoi în lucrarea parohială și liturgică. Trebuie să determine în D-voastră o astfel de comuniune spirituală crescândă care să se formeze și să hrăniască în D-voastră o aderență cu Dumnezeu, pe care o puteți purta și în treburile și îndoierile zilnice externe: care să încălziască și să lumineze lucrul D-voastră, fie că ar fi muncă sau învățătură;

Cred, mai ales, că aceste timpuri de rugăciune secretă formează pe preot așa ca să trăiască din ce în ce mai intens cu Dumnezeu, mai ales în serviciul Sfintei Liturghii. Faci mult mai mult pentru credincioșii tăi, ajutându-i să înțeleagă ce e rugăciunea, cu adevărat, și să o practice, dezvoltându-le sensibilitatea religioasă, prin cufundarea neconștientă în Dumnezeu, în timpul slujbei, decât ai putea spera să faci prin ori câte predică, învățături și inovațiuni. Probabil că acei credincioși sunt mult prea timizi ca să vie să îți spună ce le ajută mai mult, din lucrurile ce le faci: dar nu mai începe nici o îndoială că pătrunderea și reculegerea Dv. este unul din lucrurile ce le ajută mai mult. Căci pentru foarte mulți dintre ei, timpul pe care-l trec cu Dv. în biserică este singurul prilej ce-l au de a vedea ce este rugăciunea și acesta-i marele prilej ce-l aștepti de a le arată ce este rugăciunea. E minunat de impresionant să vezi un suflet care iubește cu adevărat pe Dumnezeu și care simte cu adevărat mulțumire și adorație când vorbește lui Dumnezeu și de aceea este o îndatorire a preotului de a învăța cum să o facă. Vă aduceți aminte ce a zis Penn despre George Fox? „Cea mai vie și mai puternică înlănțuire pe care am simțit-o vreodată, a fost rugăciunea lui.“ Aceasta e o slabă imagine a ceea ce este un suflet omenesc concentrat asupra lumii supranaturale. Dacă vreți să ajutați astfel credincioșilor voștri, trebuie să obțineți în orele de singurătate materialul pentru a putea astfel înălța viața voastră religioasă, în manifestările ei externe. Asta înseamnă că ținta ascetică a preotului trebuie să fie integrarea întregii vieți și nu o despărțire a cultului de acțiune: și că timpul pe care îl păstrezi pentru rugăciune trebuie să fie socotit ca contribuind cu ceva mai mult decât puterea și dezvoltarea ta personală. Este o parte esențială în lucrul apostolic. Pătrunderea lină, în orice împrejurare din viață, a valorilor supranaturale este semnul adevăratei religii puternice: și asta nu vine nici din înmulțirea serviciilor ce le faci, nici din profesarea de idei politice creștine, și nici chiar din dezvoltarea și cultivarea voită a sentimentelor de inimoasă înfrățire, măcar că toate aceste lucruri sunt foarte bune, ci vine întotdeauna și numai dintr-o viață interioară de rugăciune continuă și de o curățenie copilărească. Psihologii ne spun că sănătatea și echilibrul vieții noastre intelectuale depinde de o anumită proporție dintre ceea ce primește și ceea ce dă. Viața preotului, în zilele noastre, este de obicei foarte mult în afară, în ceea ce dă. Atenția lui este atrasă mereu către o mulțime de detalii și de nevoi: societățile, lucrul social, revistele editate și toată cea împletitură

din administrația parohiei. Urmarea este, afară de cazul când ai fost extrem de prevăzător, o lipsă de adâncime, o sărăcire spirituală și totodată o tendință greșită de a da o importanță neîndreptățită detaliilor externe, fie în cult, fie în organizație: de a înlocui religia spirituală cu religie formală sau socială. Această tendință e acum foarte puternică în tot grupul creștinismului organizat: și, lipsind această creștinătate organizată de rezerva de energie supranaturală, îi reduci fatal acțiunea ei mântuitoare. Leacul ar fi să faci ca viața spirituală personală a tuturilor acestor persoane atât de ocupate să tindă către mai multă interiorizare: și așa să restabilești echilibrul. Rugăciunea lor ar trebui să fie cucernică și reculeasă, ca să le ajute să pună adâncime și miez în formele ce le ndeplinesc: și — cum viața lor spirituală se dezvoltă — să le ajute să dezvolte acea neprețuită artă de reculegere repede, în timpurile grele, artă care e neîntrecută în puterea ei de a restabili și a cimentă legăturile noastre cu Dumnezeu. Acest plan nu înseamnă o formă intensă, bigotă, de credință. Dar înseamnă o astfel de hrănire înțeleaptă a sufletului, încât să te pregătească de a întâmpina toate cererile ce îți se fac fără teamă de secătuire a puterilor spirituale. Sfântul Bonaventura, într'un paragraf bine-cunoscut, împarte oamenii rugăciunii în trei categorii diferite: întâiu, acei cari se ndreaptă mai ales spre cereri; al doilea, cei cari fac mai mult speculații și în urmă, cei cari se ridică deasupra acestor două clase, până la comuniunea extatică cu Dumnezeu. Clasificarea este bazată, de bună seamă, pe întreita făgăduială a lui Christos, referitoare la rugăciunea ce cere, cea care caută și cea care bate la ușă. Și, aceea făgăduială arată, sub simboluri, un adânc adevăr psihologic și spiritual, anume puterea și locul unei adevărate dorinți sufletești. Păreră lui Bonaventura este că toate trei tipurile, cel ce cere, cel ce gândește și cel ce judecă, luate împreună sunt necesare pentru ca să formeze viața de rugăciune în biserică. Cred că e drept să spui, că într'o măsură mai mică, e nevoie de câte ceva din fiecare din aceste elemente și în orice viață spirituală mai complectă, dând astfel o țintă supranaturală voinței, intelectului și sufletului. De la fiecare din noi se cere să avem și dorinți, să și cercetăm, să și contemplăm cu iubire: și mai mult se cer acestea dela preoți. Proporțiile variază pentru fiecare suflet: dar de sigur că e bine când ne facem disciplina spirituală, să ținem seamă de toate aceste aspecte.

Atâta deci, despre țintă, în general. Ce putem însă spune despre mijloacele prin cari o putem atinge? Sunt patru lucrurile cari, mi se pare mie, ar trebui să-și găsiască locul în orice viață religioasă complectă: și dacă ni le aducem aminte, aceasta ne ajută să ne păstrăm viața religioasă bine echilibrată. Avem nevoie, întâiu, de mijloace prin cari să dobândim și să păstrăm o atitudine corectă; apoi, hrană spirituală potrivită — hrană adevărată, hrănitoare, și nu credință moleșită. „Eu sunt hrană pentru cei crescuți“ spunea vocea

lui Dumnezeu Sfântului Augustin: „Crește și hrănește-te de la Mine“. În al treilea rând, avem nevoie de o educație care să ne ajute să creștem: să ne formeze puterile spirituale, îndrumându-le către o expansiune și o eficacitate din ce în ce mai mare. În al patrulea rând, avem, sau trebuie să avem o activitate spirituală bine determinată, și să avem grije să ne pregătim pentru ea.

Fiecare din aceste patru nevoi este întâmpinată de un alt fel de rugăciune. Atitudinea corectă a sufletului, față de Dumnezeu este câștigată și păstrată prin rugăciunea de adorație. Hrana necesară pentru creșterea ei se obține prin lecturi spirituale și meditație, ca și prin forme mai directe de comuniune. Acele meditații vor forma un stadiu important în îndrumarea calităților spirituale, ce sunt formate mai târziu prin rugăciunile pe cari fiecare din noi se simte mai pregătit să le întrebuințeze. În sfârșit, lucrul care poate fi făcut de sufletul ce se roagă acoperă întreg tărâmul intercesiunii și al sacrificiului personal.

Să luăm deci, întâiu, realizarea și păstrarea unei drepte atitudini față de Dumnezeu: acel profund sentiment cucernic, inspirat de realitatea Lui transcendentă, acea legătură umilă și respectoasă de care depinde tot restul. Nu mă îndoiesc că pentru toți cei, cari consideră serios viața spirituală și-mai presus de toți, pentru preoți,—această rugăciune de laudă întrece toate celelalte forme de putere educatoare și curățitoare. Ea singură ne poate întări conștiința despre supranatural, poate cuceri grija veșnică ce-o avem de noi înșine, să ne deschidă sufletele, să ne hrănească și să iuțească conștiința ce-o avem despre minunăția lui Dumnezeu. Sunt două mișcări cari trebuie să fie prezente în mod natural, în orice viață spirituală complectă. Energia, în rugăciune, trebuie să fie îndreptată de o parte, către Dumnezeu, de cealaltă, către oameni. Prima mișcare îmbrățișează întreaga serie de comuniune spirituală între suflet și Dumnezeu: prin ea ne 'ntoarcem către Realitatea Divină, scaldând, ca să zicem așa, sufletele noastre în Lumina Veșnică. Apoi ne 'ntoarcem, în mișcarea a doua, cu pacea și energia câștigată astfel, la lumea naturală, acolo, ca să facem o lucrare spirituală pentru și cu Dumnezeu, pentru ceilalți oameni. Acest fel de rugăciune, ca și întreaga viață spirituală a omului „plutește între ceace e văzută și ceace-i văzută.“ Amândouă aceste curente sunt necesare tuturilor creștinilor: dar cel de-al doilea nu poate fi însă bine făcut decât atunci când primul își are locul cuvenit. Adâncimea legăturilor nevăzute ale sufletului trebuie să ia înaintea revărsării lui asupra lumii, dacă vrem să fie bine păstrat.

Aceasta însemnează că lauda și nu cererile, trebuie să fie adevăratul nucleu al vieții de rugăciune, căci rugăciunea sau este o acțiune supranaturală, sau nu e nimic: și trebuie să fie îndreptată întâiu către scopuri supralumești. Tot ce mărturisește legea fundamentală a sufletului: vine de la Dumnezeu, aparține lui Dumnezeu și este destinat lui Dumnezeu. Trebuie să înceapă, să se sfârșiască și să fie încercuit în atmosfera de laudă: să caute pe Dumne-

zeu pentru și în El însuși. Influența noastră ca cei ce comunică lumina și dragostea supremă, depinde în mod direct de aceasta. Într-o astfel de rugăciune de adorație ne deschidem sufletele larg ca să primim Duhul său cel totdeauna prezent, micșorându-ne pre noi, și mărturisind nimicnicia noastră. Numai sufletul ce s'a dat astfel lui Dumnezeu devine o parte în trupul mistic prin care El lucrează asupra vieții. Chemarea lui este să fie cel ce primește și transmite binecuvântarea.

Și nu-i aceasta o activitate practică? Desigur că pentru creștini este singura activitate practică. Dar uneori ne grăbim așa de mult să dăm, încât uităm că prima noastră datorie este să primim, și că Dumnezeu va lucra prin noi numai în măsura în care vom fi cuprinși de dragoste ce i se închină și doruri ce-i stau deschise. Numai atunci când sufletele noastre sunt pline, putem să țintim să dăm daruri de înțelegere spirituală și celorlalți oameni. Leacul împotriva acelui sentiment de secătuire, acel dureros gând de sărăcie spirituală, pe care-l au așa de des lucrătorii pe tărâm religios, este, sunt sigur, un spirit care nu-i condus în rugăciune de cereri, ci de simțământul de adorație. Când ne dăm seama că cererile ce ni se fac strică echilibrul nostru lăuntric, când simțim griji și secătui, să fim siguri că trebuie să ne oprim ca să restabilim legăturile fundamentale dintre sufletul nostru și Realitatea Veșnică. „Sufletele noastre nu vor avea pace de cât în Tine.“ Nu mai când sufletele noastre se vor odihni astfel în Dumnezeu, în adorație liniștită și uitătoare de sine, putem nădăjdui că vom putea arăta minunățiile Lui și altor oameni.

În curentul acestei rugăciuni de laudă, sufletul este scăpat de lupta și încurcăturile din viața trecătoare: e ridicat mult mai sus decât neînțelegerile mărunte, grijile și vanitățile trecătoare și nimeni nu scapă de ele. E ridicat la Dumnezeu, ascuns în El. Aceasta este singura cale prin care poate să dobândească acea desăvârșită uitare de sine, care e rădăcina păcii și puterii lui, și pe cari nu le putem dobândi atâta timp cât facem din rugăciunea noastră întâiu un mijloc de a dobândi daruri pentru noi și pentru ceilalți dela Dumnezeu, în loc de a o face un act de dăruire a a persoanei noastre. Sunt sigur că învățăm mai mult despre Dumnezeu cu încetul și pe nesimțite, prin atitudinea aceasta de laudă umilă, de cât am putea nădăjdui să dobândim prin oricâtă cercetare cu mintea noastră. Pentru că prin ea, sufletul nostru recapătă, dacă n'ar fi decât pentru o clipă, legătura fundamentală a micului spirit creat cu Izvorul său Veșnic: și timpul trecut așa ca să dobândim și să păstrăm această legătură este bine întrebuințat. Prin ea respirăm adânc atmosfera veșniciei și când facem aceasta, umilința și bunul-simț ne apar ca fiind același lucru. Înțelegem, și iar înțelegem micimea nimicnicia noastră, și mărimea, constanța lui Dumnezeu. Și noi știm ce neprețuită este această înțelegere, pentru toți cei cari trebuie să înfrunte marea primejdie spirituală de a crede că învăț pe alții despre Dumnezeu.

Mai mult chiar, din această rugăciune de laudă

și din plăcutul sacrificiu de sine însuși, ce o însoțește, par să izvorască toate celelalte dispoziții ale sufletului nostru pentru rugăciune. O adâncă mărginire umilă, conștiința imperfecției și nevredniciei noastre, dragoste arzătoare și crescândă ce-i însetată să se reverse asupra altor suflete; toate aceste sunt semne ale vitalității spirituale, care depinde de contactul iubitor al sufletelor noastre cu Dumnezeu. Deaceea este desigur neasemuit de important pentru cei ce sunt chemați la o viață de serviciu, să hotărască ca nimic să nu-i împiedice dela rugăciunea adâncă și regulată, plină de dragoste și de laudă: rugăciune plină de intimitate și cucernicie. Numai ea dă putere și pacea sufletească și împiedică ispita de a părăsi lucrul pentru Dumnezeu. Cred că dacă n'ai mai mult decât o jumătate de ceas pe care să o treci în rugăciune, în fiecare dimineață, nu-i prea mult să te hotărăști ca jumătate din acel timp să-l treci în laudă. Căci e sâmburele serviciului cerut de Dumnezeu de la oameni, și din neglijarea lui urmează multă lipsă de adâncime și putere spirituală. Ea este rugăciunea cea mai aducătoare de liniște, de pace și de încredere. „Neasemănată, foarte neasemănată, zice de Kempis, este încântarea creatorului cu creatura, a veșniciei cu timpul, a luminii născute cu cea luminată.“ Dar aceasta n'o știu decât cei ce au experimentat dragostea plină de laudă. Ai putea ușor spune: toate astea-s foarte bune, și toți suntem de acord asupra frumuseții și necesității acestui fel de rugăciune. Dar cum să ne obișnuim cu această atitudine ațintită asupra lui Dumnezeu, când noi suntem restrânși și distrați de atâtea îndatoriri externe? Aceasta ne duce să privim celelalte elemente necesare ca să păstrăm viața spirituală în întregimea ei—la hrana și educarea ei. Dacă vrem să dezvoltăm această putere de comunicare, să răspundem darului ce ne chiamă către ea, trebuie să ne hrănim sufletele cu grije și regulat cu gânduri despre Dumnezeu cât putem mai frumoase: și să ne formăm atenția și simțirea astfel încât să asculte de voința închinată lui Dumnezeu. Trebuie să devenim și să ne păstrăm pregătiți sufletește.

Vom încerca, desigur, să dăm hrana și educația aceasta în diferite chipuri. Nici un suflet nu poate nădăjdui să asimileze tot ceea ce ni se oferă de îmbelșugata Realitate. Așa, unele firi sunt atrase mai mult de către adorație, gândindu-se în tăcere la prezența nelimitată și neschimbătoare a lui Dumnezeu; alții, uitându-se la Christos, sau meditănd asupra faptelor și vorbelor Lui, așa cum ni-s date în Evanghelie, se pierd într-o comunicare plină de dragoste, în El. Unii înțeleg cel mai bine adorația prin sfințele taine. Nu putem toți să simțim toate acestea în toată bogăția lor: dezvoltarea noastră spirituală nu-i destul de mare să le cuprindă astfel. Deaceea ar trebui să întrebuițăm simplu și modest acele forme de meditație și de rugăciune care ne-ajută mai mult și către cari ne simțim atrași mai adesea, în clipele noastre de liniște. Noi creștem hrănindu-ne, nu forțându-ne: și trebuie să ne mulțumim să ne hrănim cu hrana pe care o digerăm mai bine și să

lăsăm pe cealaltă pentru cei cărora le place. Totuși, făcând aceasta, am fi foarte înțelepți dacă n'am neglija cu totul nici chiar acele forme de spiritualitate cari ne atrag mai puțin. Astfel, rugăciunea naturală a unui suflet gânditor, atrasă puternic de Concepția Spiritului Veșnic și Infinit, devine pace abstractă și neomenească, dacă nu e contrabalansată de ceva date istorice revelate, de o completare prin tainele spiritului și ale simțurilor: cel născut contemplativ se adâncește în tăcere, fără o disciplină de rugăciune cu cuvinte, în timp ce adorațiunea îndreptată asupra lui Christos pierde din adâncime și cucernicie dacă ținta adorației nu este în lumina Veșniciei. Deaceea e bine să păstrezi în minte conștiința bogăției întregi din care se hrănesc sufletele noastre.

Este, totuși, un fel de rugăciune pe care poate să-l folosească toate aceste diferite tipuri și grade de dezvoltare spirituală, și să și-o însușească, și care-i neîntrecută în eficacitatea psihologică și religioasă. Este așa numita „rugăciune de aspirație.“ Intrebuițarea deasă și consacrată a unor scurte expresii de dragoste și admirație neajută, am zice, ca mințile noastre să rămână îndreptate pe calea cea bună, și să nu-și piardă niciodată puterea de a se păstra într-o preocupare de cucernică reculegere. Psalmii, Confesiunile Sfântului Augustin, Pe urmele lui Christos, sunt toate pline de astfel de rugăciuni, cari variază dela concepția lui Dumnezeu cea mai personală, la cea mai impersonală, și se potrivesc cu orice temperament și stare sufletească. Ele întind și întăresc mușchii noștri spirituali: și chiar într-o atmosferă foarte încărcată, ne dau prilejul de a aspira adânc aerul de munte. Obiceiul de a te înălța astfel este greu de dobândit, dar odată câștigat, exercită o influență mereu crescândă asupra vieții sufletului. Gândește la Sf. Francisc din Assisi care repetă toată noaptea: „Dumnezeul meu și Totul. Ce ești Tu, și ce sunt eu?“ Nu e aceasta o minunată rugăciune de laudă? Strigătul umilei creaturi, încântată, privind la Domnul și Creatorul ei? Gândește la strigătul psalmistului: „Pe cine am în cer, decât pe Tine? Și ce mai doresc eu pe pământ, afară de Tine?“ Nu pier toate detaliile uricioase și obositoare, atunci când ne hrănim cu asemenea vorbe? Și nu ne întorc 'napoi, la adevărul că cel mai însemnat lucru, în rugăciune, nu este nici ceea ce cerem sau ceea ce spunem, ci *atitudinea* noastră față de Dumnezeu? Ajungem deci la aceea că credința personală a preotului trebuie să fie îndreptată *către* Dumnezeu. Trebuie să se conformeze regulii hotărâte de marele Beiuille: că legăturile omului cu Dumnezeu constau numai în laudă și supunere, și că aceste două atitudini ale sufletului cuprind întreaga viața lui sufletească și trebuie să fie evocate și exprimate în rugăciunea sa.

Problema hranei necesare vieții noastre spirituale trebuie să trateze, de bună seamă, și despre lecturile noastre spirituale. Și sub acest nume putem să înțelegem meditațiile asupra Scripturii sau adevărurilor religioase: reculegerea, reflexiunea asupra celor ce-am auzit, ca o digerație a ceea ce

am înghițit, așa ca să putem aplica nevoilor noastre. Lectura spirituală este, sau cel puțin, poate fi, în al doilea rând după rugăciune, ca element ce dezvoltă și sprijinește viața interioară. Prin ea avem această toată bogăție supranaturală a neamurilor: tot ce se știe despre Dumnezeu. N'ar trebui să o mărginim la Sfânta Scriptură, ci ar trebui să conțină cel puțin viețile și scrierile sfinților: căci în religie, varietatea hranei e mult mai bună decât un regim monoton. O astfel de lectură, bine făcută, este un adevărat act de înfrățire socială. Nu ne dă numai informații, dar și comuniune: adevărată comuniune cu sufletele mari ale trecutului, cari sunt cinstea și mândria neamului creștin. Studiind viețile și munca lor cu atenție și cu simpatie; citind istoria și scrisorile familiei: încercând să înțelegi punctul de vedere al familiei, descoperim, încetul cu încetul, că acei oameni au fost la început, nu la urmă, ca și noi.

Sunt oameni ce s'au devotat aceleiaș lucrări și s'au lovit adesea de aceleași greutăți și totuși, ale căror izbânci ne umilesc: ei pot să ne spună din ce în ce mai multe, pe măsură ce învățăm să iubim mai mult, despre legăturile sufletului cu Realitatea. Confesiunile Sfântului Augustin, Dialogul Sf. Caterina din Suria, Predicile lui Tauler, viața Sf. Teresa, cartea fratelui Laurențiu, jurnalul lui Fox—citirea liniștită și primitoare a acestor scrieri ne lărgesc nespuse de mult sfera noastră socială și pe cea spirituală.—E unul din mijloacele prin cari putem să simțim mai bine comuniunea cu Sfinții.

Noi știm cu toții ce mare ajutor este să trăim printre buni creștini, sau să fim în strânse legături cu ei: cât de mult datorim, în viața noastră, contactului cu ei, și cu greu este să lupți singur într'un mediu necreștin. În sfinți găsim întotdeauna tovarășia bunilor creștini. Suntem în legătură cu tipul ideal de creștini. Influența lor personală se simte încă, secole după ce ei au părăsit lumea, aducându-ne aminte de nenumăratele căi prin cari Duhul lui Dumnezeu lucrează asupra oamenilor, prin oameni, și de marea noastră răspundere în această privință. Sfinții sunt mari creștini ce-au făcut experiențe adânci și mari descoperiri asupra lui Dumnezeu datorită sacrificiului întreg al vieții și persoanei lor: și după cum citim în viețile și lucrările lor, ne vor împărtăși, din cunoștințele lor, cât de mult vom putea voi să primim. Desigur, pe măsură ce noi creștem mai mult, sfinții ne vor spune mai mult: vom descoperi la fiecare lectură nouă secrete pe care nu le-am fi bănuțit. Cărțile lor sunt lucrări de specialiști, dela care putem învăța mai mult despre Dumnezeu și despre sufletele noastre.

Deaceea printre cărțile mai des folosite, din biblioteca unui preot, ar trebui să fie cel puțin câteva din cele ce le-am menționat: sunt neegalate în puterea de a ne lărgi orizontul, ne scot adesea din țarina săracă în care mulți din noi trebuie să lucreze, aducându-ne aminte de munți și de mare. Și afară de acestea, lectura noastră ar trebui să cuprindă și acele manuale atât de bune, de îndrumare spirituală, în care e condensată experi-

ența adâncă a sufletelor sfinte, ca: Pe urmele lui Hristos, și altele. Niciodată nu poți zice că ai sfârșit o asemenea carte. Trebuie să citești și recitești, țesute în însăși esența minții noastre: astfel formându-ne o conștiință bogată și vie despre tot ce se cuprinde în viața spirituală creștină, pătrundem adâncă realitate ce mijlocește tutulor înțelegera acestei vieți.

Dacă facem aceste lecturi așa cum trebuie, ele sunt cu adevărat o formă de rugăciune. Nu dau numai îndrumări spirituale ci, și aceasta este și mai important, ne dau simțământul nevredniciei noastre. Cu cât ne gândim mai mult la perfecțiunea spirituală și la curajul cerut de creștinism și realizate așa de modest și liniștit de către marii slujitori ai Domnului, se adâncește și mai mult conștiința imperfecției noastre. Poate că cea mai bună introducere la meditații asupra marilor virtuți creștine — Dragostea, Răbdarea și Modestia — este să vezi întâiu acea virtute la lucru, în viața vreunui dintre sfinți. Și-i bine să ne gândim întotdeauna asupra acestor calități, din cauza acelei legi a vieții psihice prin care căutăm să devenim ceea ce admirăm. De fapt, ne facem mai buni, nu printr'un conflict direct și sbuciumat cu greutățile și defectele noastre, ci privind la dragostea, bucuria și pacea sfinților: recunoscând idealul lor: pornindu-ne voința și dorințele pe acea cale. Pe calea aceasta putem folosi astfel de lectură ca să ne pregătească drumul către meditație sau rugăciune, când ne însușim îndemnul ce ni le dă.

Și meditația nu numai că hrănește mintea și sufletul, ci le și disciplinează, obișnuindu-ne să ne fixăm atenția asupra subiectelor spirituale, artă foarte grea, mai ales pentru cei ce au atâtea griji și răspunderi. Ne ajută să ne învingem distrația, și formează, în cei mai mulți dintre noi, deprinderea aceea de adâncă reculegere în care sufletul se bucură fără nici o efortare de darurile lui Dumnezeu. Meditația e socotită de obicei, și cu drept cuvânt, ca unul din elementele principale, într'o viață ordonată, spirituală. Cred că cei mai mulți din cei ce și-au dat osteneala să se învețe cu ea, își primesc hrana spirituală din belșug, prin acest exercițiu de gânduri pline de dragoste și înțelegere: trebuie să pătrunzi, să cercetezi și să aplici tu personal faptele și cuvintele lui Christos sau ale sfinților, sau concepțiile fundamentale ale religiei. Nu-i nevoie să vorbim aci de feluritele metode prin cari putem s'o învățăm și s'o practicăm: sunt bine cunoscute și descrise foarte adesea. Toate se aseamănă prin faptul că îndrumează către scopuri spirituale calitățile noastre omenești: prin ea căștigăm și învățăm să ne folosim imaginația vizuală, sentimentele, gândirea și voința.

Sunt totuși unii cari găsesc că nu pot să facă aceste meditații: efortarea îi paralizază. Atunci când lipsa aceasta e adevărată, și nu o lenă deghizată, coexistă de obicei cu o puternică înclinare către o comuniune mai simplă cu Dumnezeu: acea atenție iubitoare și atotcuprinzătoare care-i numită uneori „înțelegere simplă“ sau „rugăciune din inimă“ și a fost descrisă minunat ca

„rugăciunea care nu spune nimic în cuvinte, dar cuprinde totul: nu cere nimic anume, și totuși menționează tot“. Cred că cei în care această tendință e puternică și persistentă ar trebui să-i cedeze, să renunțe la eforturile lor proprii și să se îndrepte pacinic către acea formă de comuniune către care se simt atrași; să-și aducă aminte că orice putem face în lumea rugăciunii reprezintă numai felul nostru personal de a actualiza o mică părticică din posibilitățile supranaturale oferite neamului omenesc, și că orice încercare de a reduce legăturile sufletului cu Transcendentul la un singur sistem sau formulă este condamnat dintru început.

Fuga după un anumit fel de meditație sau de reculegere se condamnă de la sine, făcând să lucreze legea efortului invers proporțional și concentrând atenția asupra efortului de a medita, în loc de a o concentra asupra rezultatului ei supranatural. Totuși nu arareori se întâmplă să vezi oameni ce se silesc, dintr'o greșită înțelegere a îndatoririlor lor, să desvolte sau să continue o metodă spirituală care n'a fost niciodată potrivită cu firea lor, sau dela care au pășit acum mai departe. Distrug, de pildă, de bună voie, o tendință puternică de comuniune în tăcere cu Dumnezeu, căsnindu-se să ia obiceiul unei zilnice meditații exprimate, fiindcă și-au impus aceasta ca o îndatorire în viața lor: sau fac mereu aceleași rugăciuni de intercesiune la cari s'au legat cândva, și cari acum mărginesc libertatea lor de a se apropia de Dumnezeu. Pe de altă parte, persoane cărora le e foarte ușor să exprime ce simt și cari au nevoie de sprijinul imaginilor concrete, fac eforturi foarte mari ca să tacă, pentru că au cetit așa nu știu înce carte. Adevărata rugăciune fără cuvinte e plină de putere și de frumusețe: cred totuși că-i greu să fie ceva mai paralizant decât această pasivitate, când e voința forțată. Nu astfel ne putem hrăni sufletul: singurul rezultat n'ar fi decât o indigestie spirituală. Repet, nu toți sunt hrăniți cu același fel de hrană, sau chemați de Dumnezeu la același fel de activitate spirituală: varietatea îndreptățită din natură, este imitată și în viața supranaturală. Lucrul cel mai important este să descoperi ce te hrănește *pe tine* mai bine, îți deschide și-ți armonizează sufletul mai bine, acum, în acest grad al dezvoltării tale.

Am vorbit nișel despre felul în care ne putem întrebuința clipile noastre de reculegere, ca să ne întărim într'o dreaptă atitudine: să ne hrănim sufletele: să ne lărgim orizontul și să ne adâncim cunoașterea bogăției și misterelor lui Dumnezeu. Ce putem spune acum despre educație, în rugăciune? Aceasta e o nevoie care ne apără de aproape pe fiecare, și de grije căreia nu scăpăm niciodată complect, în viața aceasta. Aci ajungem pe acel tărâm îndoelnic unde se întâlnește religia cu psihologia. Trebuie să întrebuințăm pentru viața noastră spirituală și legăturile noastre spirituale o mașinărie psihică care a fost alcătuită pentru a lucra cu problemele și nevoile vieții noastre trupești, și pentru a face legătura cu lumea fizică. Și acea mașinărie psihică, așa cum

știm cu toți, e adesea rebelă și greu de potrivit. Este în legătură mult mai strânsă cu reacțiile noastre motorii și sensoriale decât cu dorințele și credințele noastre spirituale. Are o tendință, datorită unui vechiu obicei, de a răspunde ușor oricărei excitații venite din lumea din afară. Și are o dificultate înăscută în a se reculege în sine sa, rămânând atentă la lumea internă. Noi toți trebuie să învățăm lucrul acesta și să-l facem; și nici atunci, lature aceasta a educației noastre nu este sfârșită. Nu-i nevoie să mergem prea departe ca să vedem aceasta: e un lucru pe care-l știe orice creștin activ. Unul din marile rezultate ale rugăciunii regulate constă tocmai a ne forma mașinăria psihică așa ca să răspundă îndatoririlor ce i se cer, în viața spirituală.

E un lucru foarte trist în religia noastră personală, faptul că noi toți pierdem așa de mult timpul atât de măsurat, pe care i-l putem da. Și timpul pierdut se poate împărți în două categorii: distracție și uscăciune. Nimeni nu poate scăpa de ele, dar datoria fiecăruia dintre noi este să le reducem cât se poate de mult. O să vorbesc mai târziu de uscăciune. Cât despre distracție, ea e de două feluri, fundamentală și mecanică. Distracția fundamentală este cu adevărat lipsă de atenție: și lipsa de atenție este lipsă de interes. Noi suntem foarte rar distrați atunci când suntem interesați cu adevărat; acolo unde ție comora, îți va fi și inima. S-ta Tereza sfătuește pe călugărițele ei să-și „ia la început vre-o tovarășă, când se duc să se roage:“ acesta-i un leac împotriva distracției fundamentale.

Un altul, potrivit în special pentru cei cari găsesc că e cu neputință să uite apăsarea grijilor externe și a intereselor îndreptățite, constă în a face ca acele griji și interese să devină subiectul rugăciunii, dobândind astfel interesul prin contopire, în loc să-l cauți prin luptă. Pe de altă parte, în distracția mecanică adâncul sufletului rămâne în stare de rugăciune, voința și dorința nu se schimbă; dar reculegerea este turburată de gânduri involuntare și imagini ce trec mereu pe dinaintea ochilor și a câmpului conștiinței noastre. Leacul este educarea răbdătoare și constantă a sufletului: formarea gradată a canalelor prin care poate pătrunde energia noastră spirituală. Rugăciunea cu voce tare, dacă-i bine întrebuințată, poate fi de mare folos în privința aceasta. După cum știm, prin ea nu dăm noui informații lui Dumnezeu, dar prin ea căpătăm acea dispoziție în care ne putem apropia de El. Este mijlocul prin care ne articulăm bunurile încă neformulate. Și dacă cineva ar spune că rugăciunea vorbită este o auto-sugestie, aș răspunde că, în mare parte este auto-sugestie: ba și mai mult, că trebuie să sugerăm minților noastre rebele sau rătăcitoare asemenea idei spirituale. Este o metodă pe care ne-a dat-o Dumnezeu. A fost folosită întotdeauna de persoane credincioase: și nu trebuie să ne temem de a face ceace a fost întotdeauna făcut cu profit, numai pentru că psihologia i-a dat un nume urât. Rugăciunea aceasta este o lucrare practică, nu o necesitate spirituală. Face sugestii

directe sufletului nostru, aducându-ne aminte de adevăruri pe cari prea adesea le uităm. Ațintește atenția asupra lucrului de care-i vorba: pune stăpânire pe mașinăria noastră sufletească și o îndreptează către o țintă spirituală. Aceasta nu-i numai părerea psihologiei. Este și a marilor stăpânitori ai rugăciunii. „Nu e nevoie,” zice Grou, să recurgem la manifestări formale ca să fim auziți de Dumnezeu nici chiar când e vorba de lucruri adânci, sufletești: și dacă o facem, o facem mai puțin pentru El decât pentru noi, pentru ca să ne păstrăm atenția în fața Lui. Slăbiciunea noastră are adesea nevoie de ajutorul unor asemenea acte, dar ele nu formează esența rugăciunii. Dacă am pătrunde acest presupus caracter mecanic și nereal al rugăciunilor exprimate, care îngrijește pe unii oameni, ar înceta de a ne mai turbura. Dacă o folosim cum trebuie, ne poate pregăti cu încetul pentru conștiința continuă a prezenței lui Dumnezeu. De mare preț, în privința aceasta, este acea practicare a acelor aspirațiuni despre cari am vorbit deja. Multe din aceste „acte,” dacă ne gândim la înțelesul lor, sunt juvaeruri ale credinței, minunate în cererile și năzuințele lor, în stare să ne deschidă nesfârșita lume a contemplației. Dau minții ceva de ce să se agațe, o liniștesc, și ne îndeamnă să simțim dragostea, regretul sau bucuria pe care o sugerează. Indepărtează gândurile ce te distrează și ne obișnuiesc viața spirituală să se îndrepte, din ce în ce mai mult, pe căile ce i le arată.

Când se formează asemenea obiceiuri — și asta ia timp — ele sunt pentru lucrătorul cel ocupat un nesfârșit izvor de pace și de siguranță. Ași merge și mai departe, și așa spune că ceea ce este cunoscut sub numele de legea lui James-Lange are o influență directă asupra vieții spirituale. Asta înseamnă că emoțiile noastre sunt foarte strâns legate și adesea chiar evocate de mișcărilor musculare potrivite cu cari au fost asociate altă dată. Așa, de pildă, când îngenunchiem, asta ne îndeamnă la rugăciune: și multe alte forme mai complicate, în ritual, pe cari persoane cum trebuie le nesocotesc totuși adesea, sunt îndreptățite, din punct de vedere psihologic, pe aceeași bază. Acel adânc psiholog, Sf. Ignațiu, care nu lasă nimic la întâmplare, dă îndrumări foarte îngrijite și detaliate asupra atitudinii truștești a celor ce fac Exerciții Spirituale. De pildă, el recomandă ca înainte de a începe o meditație să stai liniștit, la câțiva pași de locul unde va fi făcută meditația, și acolo să te reculegi: să-ți îndrepti mintea către Dumnezeu, și să socotești că Christos e de față și atent la ceea ce vei face. Numai după această pauză, care trebuie să fie destul de lungă ca să poți spune Tatăl nostru, poți să înaintezi și să iei atitudinea cea mai potrivită cu lucrul ce-l urmărești. Asta pare că sună ca ceva foarte artificial: dar cred că oricine o va încerca timp de o săptămână va înțelege la urmă că Sf. Ignațiu știe bine cum să controleze mintea omenească. Nu ne vom desvolta niciodată, din punct de vedere spiritual, până când nu vom recunoaște umilitorul adevăr că suntem încă pe jumătate animale,

și trebuie să potrivim faptele noastre cu natura noastră.

Și la urmă, doresc să spun ceva despre un element care e prezent întotdeauna, în orice viață de rugăciune mai adâncită: ușurința de a ceda uscăciunii spirituale, dureroasă pentru orice bun creștin, dar mai cu seamă grozavă pentru cei a căror îndatorire este de a lucra cu suflete: timpurile când tot interesul îți este împrăștiat, când limba religiei îți pare fără înțeles și-ți este cu neputință, în adevăratul înțeles al cuvântului, să te rogi. Fiecare este în starea aceasta, din când în când: și e o mare problemă pentru preot să știe cum, în asemenea îngrejurări, poate să slujească mai bine pe Dumnezeu și celelalte suflete. În prim rând, intensitatea acestor stări se poate reduce mânuindu-te pe tine însuși cu înțelepciune: și aci, un tratament înțelept este datoria de a te recreia, cerințele binecuvântărei cerești coexistând cu bunul simț. Pricina e adesea psihologică. E o stare de oboseală: uneori o reacție împotriva unei excesive vieți spirituale, alte ori, exagerând lucrul care a cheltuit fără măsură rezervele sufletului. Ea urmează adesea unei epoci de puternic progres spiritual sau luminare. În orice caz, prima condiție este să primești lucrul liniștit. Nu-l agrava, nu te sbuciuma, nu te preocupa de el, nu te amări din cauza lui; dar întoarce-te, atâta cât poți, către vreun interes pământesc sau către recreație și „așteaptă până când vor trece norii”. Mulți preoți sunt așa de storși Duminica, după ce sfârșesc slujba, încât nici nu-și mai pot face rugăciunea. Stare în care, după cum spunea unul, singurul dar de care se mai pot bucura este o baie caldă. Aceasta este o stare determinată de marginirile lui psico-fizice.

Efortul și rezistența nu pot decât s'o înrăutățiască. Dar răul poate fi schimbat în sacrificiu. Una din cele mai dureroase îndatoriri, în viața lucrătorilor pe tărâm religios, este că e adesea chemat să ajute altor suflete, atunci când el însuși este desnădăjduit.

Trebuie să ia un chip liniștit, să asculte la nevoile sau jalea lor, să se dea pe de-antregul ca să-i servească și să nu trădeze niciodată nimic din starea lui personală. Și aceasta e una din experiențele cele mai mântuitoare ce-i pot veni: căci n'are nici un fel de hrană pentru încântarea de sine, și-l îndreaptă cu totul către Dumnezeu. Cred că viața spirituală a preotului își dovedește valoarea ei mai presus de toate în lucrul făcut în timpul de secătuire și descurajare sufletească.

Trad. de LILIANA ILIESCU.

Un om nu poate face nimic într'o țară rău întocmită și măcar să tot poruncească, rămâne la vorba aceea: A poruncit cânelui, și cânele pisicei și pisica șoarecelui, iar șoarecele și atârnat porunca de coadă.

MIHAIL EMINESCU

LUMINA LĂUNTRICĂ

1. Evanghelia și viața sufletească. — 2. Ferioarea râvnită de om își țare rădăcinile în lăuntru vieții sufletești. 3. „Eu sunt lumina lumii, celace nrmează Mie, nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan VIII 12). 4. Evanghelia trebuie trăită, nu numai cunoscută, pentru a aprinde lumina ei în sufletul omului.

1. Știința omenească ajută la cunoașterea lumii înconjurătoare și a dat omenirii minunate mijloace de înaintare a vieții și de stăpânire asupra atâtor și atâtor elemente de preț. Nimic însă din toate acestea n'a izbutit să risipească întunerecul din lăuntru ființei omenești sau să înfrângă puterea răului, ce într'un fel sau altul, se arată biruitor chiar în cei mai aleși fii și închinători ai științei omenești. Dece aceasta? Pentru că viața lăuntrică a omului e o realitate de natură spirituală, pentru cunoașterea căreia nu sunt niciodată deajuns mijloacele oferite de știința omenească. Se zbate bietul om să cucerească piscurile cele înalte ale necunoscutului, se frământă să rupă pecețile tainelor ce întâlnește la fiecă pas, pune întrebări peste întrebări și în loc de răspuns primește repetarea ultimului cuvânt care răsună în puterea ecoului. Nu tot așa creștinul. Sf. Apostol Pavel se privește pe sine însuși ca celce în prima parte a vieții lui fusese un om al cărții și al științei omenești, iar când a voit Dumnezeu l-a făcut „slugă“ a lui Iisus Hristos și înfățișează conținutul vieții lui lăuntrice din prima fază prin această întrebare: „Ticălos om sunt eu! Cine mă va izbăvi de trupul morții acestee?“ (Rom. VII 24). La care răspunde: „Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Hristos, Domnul nostru... Că legea Duhului vieții întru Hristos Iisus m'a izbăvit de legea păcatului și a morții“ (Rom. IX 2). În acest răspuns se găsește, dată pe față, deslegarea tainei celei mari pe care fiecare om o poartă în lăuntru lui. Toată știința de carte și filozofia nu ajutase tânărului și râvnitorului Saul decât să-și pună întrebări și să constate stări de fapt întunecoase și sigilate: „Cine mă va izbăvi de trupul morții acestee?“ Cunoșcând evanghelia și recunoscând în Iisus Hristos pe Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii, sfântul Apostol Pavel poate să dea slavă lui Dumnezeu, să se declare slobod de legea păcatului și deci în pose-

siunea unei lumini lăuntrice. Într'adevăr evanghelia, ca cecece este cuvântul lui Dumnezeu, aruncă o lumină puternică și completează asupra vieții sufletești și totdeodată o împuternicește, o împodobește și-i dă avânt de cucerire și biruință. Cu știința poți cuceri lumea din afară, lumea materială, cu evanghelia cucerești lumea din lăuntru, lumea sufletească pe care o porți cu tine. Cu știința cucerești vremelnicia, cu evanghelia cucerești veșnicia. Cu știința poți, într'o măsură oarecare, să acoperi păcatul; cu evanghelia capeți curaj să lupți împotriva lui, să-l înfrangi și să guști adevărata mulțumire: împăcarea cu Dumnezeu și cu tine însuși, deci fericirea care îi este îngăduită omului în viața pământească.

Căci adevărata fericire e aceea care își are rădăcinile în lăuntru vieții sufletești, unde nu putem pătrundem decât cu ajutorul evangheliei. Unii caută fericirea în aurul pământului, în slava lumii, în împlinirea dorințelor trupești, în alipirea de cecece e pământesc și trecător. Dar creștinul știe că alături de aurul pământului e și aurul sufletului, alături de slava lumii e slava lui Dumnezeu, alături de dorințele trupești sunt dorințele spirituale și alături de cecece e pământesc e cecece e ceresc și veșnic. Pe acestea din urmă le caută creștinul și'n ele își găsește fericirea. Deci dar, înainte de ați irosi puterile în scormonirea lucrurilor de preț ale lumii înconjurătoare, îndreptează-ți privirea în lăuntru tău sufletesc. Fără îndoială că îndemnul acesta îl cunoaște lumea de mult. Niciodată însă nu l-a putut prețui, pentru că nici nu l-a putut folosi, decât în măsura în care a încercat să facă aceasta pe temelia creștinismului. Pentru cercetările lor astronomice, oamenii de știință au luneta și fel de fel alte instrumente, care de care mai fine. Pentru cercetările sufletești, Mântuitorul ne spune că fiecare om are o lumină. Iată cuvintele Lui: „Luminătorul trupului este ochiul. Deci de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina, care este întru tine, este întunec, dar întunerecul cu cât mai mult? (Mat. VI 22-23).

Este aceasta o descoperire prețioasă și anume a ajunge la siguranța că în lăuntru

tău se află o lumină, cu ajutorul căreia poți zări toate-toate adâncimile nebuloase, din care răsar turburări, dorinți deșarte, porniri amăgitoare și întristătoare. Nu este însă de ajuns, pentru că mulți creștini se socotesc în posesiunea unei lumini lăuntrice, fără ca să se bucure de pacea cu Dumnezeu. Dece aceasta? Pentru că lumina lor lăuntrică nu e aprinsă dela adevărata lumină. Mântuitorul vorbește de „lumina, care este întru tine“, prin care trebuie să înțelegem puterea spirituală, sufletul pe care Dumnezeu l-a dat fiecărui om. Dar, într'altă parte Mântuitorul ne arată clar că, din pricina păcatului, această lumină nu poate fi folosită în viața practică, decât într'un singur caz: atunci când această lumină își are împrumutată flacăra dela El, care este *lumina lumii*: „Eu sunt lumina lumii; celace urmează Mie nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții“ (Ioan VIII 12).

Creștini sunt mulți, dar de lumina lăuntrică puțini se folosesc, pentru că puțini au ajuns la înțelegerea adevărată a cuvântului Domnului: „Eu sunt lumina lumii“. Poate mulți sunt înclinați să creadă că pentru aceasta e nevoie de studii, de cunoașterea cu deamăruntul a evangheliei și a tuturor lucrurilor cari vin în atingere cu câmpul teologiei, prin urmare de specializare în cele creștinești și bisericești. Și cum acest

lucru nu e cu puțință, urmează că nu e dat să înțeleagă cuvântul Domnului: „Eu sunt lumina lumii“ decât teologilor și fețelor bisericești. Ce greșeală mare stă în această socotință! Din pricina aceasta sunt mulți creștini și puțini, foarte puțini dintre ei cari se folosesc de lumina lăuntrică. A cunoaște cuvântul Domnului, învățătura bisericii și rânduelile puse de ea spre mântuirea lumii, este desigur lucru important. Inșă atât nu e destul, căci sunt și alții cari au aceste daruri, dar de lumina lăuntrică nu se folosesc. Aceasta, pentru că creștinismul este o doctrină, care numai atunci își descoperă puterile și minunile lui, când e trăit.

Mântuitorule, Tu ești lumina lumii și deci lumina fiecăruia dintre noi. Fără lumina Ta, cine poate să citească în cartea veșniciei, cine poate să prețuiască darul lui Dumnezeu și să capete lumina lăuntrică! Fără lumina Ta cine poate să facă un pas mai departe pe calea desăvârșirii și a sfințeniei! Când inima noastră Te caută și Te cere, nu zăbovi, rugămu-Te, să aprinzi în inima noastră lumina duhului Tău, chiar dacă nevrednicia noastră stă în veci neadormită la porțile ei zăvorite. Spre aceasta se îndreaptă astăzi dorințele noastre curate și Tu le vei auzi, Doamne, căci niciunul din ceice vin la Tine nu se întoarce îndeșert. Amin.

Preot. MANEA POPESCU

PRIMA APOLOGIE A SF. IUSTIN MARTIRUL

XXXII. Moise, primul dintre profeți, a spus cuvânt cu cuvânt astfel: „Nu va lipsi domn din Iuda, nici conducător din coapsa lui, până ce va veni cel așteptat; acesta este nădejdea popoarelor, cel care leagă mânzul său de viță, și care spală haina sa în sângele strugurelui“ (cf. Geneza 49₁₀₋₁₁). 2. (Dreptul) vostru este a cerceta și a recunoaște, până când la Iudei a fost domn și rege cineva chiar dintre ei: până la apariția lui Iisus Christos, învățătorul nostru, interpretul profetiilor neînțelese, după cum s'a spus de Duhul dumnezeesc, sfânt și profetic, prin Moisi, că nu va lipsi conducător dintre Iudei, până ce va veni (acela), căruia este rezervată împărăția. 3. Căci Iuda este strămoșul Iudeilor, dela care și-au și numele; și voi după apariția Lui ați domnit peste Iudei și ați stăpânit tot pământul lor. 4. Și

că „El este nădejdea popoarelor“, însemnează că din toate popoarele îl vor aștepta iarăși să vină, că vă stă în față să-l vedeți și din fapte să vă convingeți; din toate neamurile așteaptă pe cel răstignit în Iudeea, după (moartea) căruia pământul Iudeilor îndată a fost cucerit prin războiu și predat vouă. 5. Și „cel care leagă mânzul său de viță și care spală haina sa în sângele strugurelui“, era un simbol ce indica cele ce aveau să se întâmple lui Christos și cele ce aveau să fie săvârșite de el. 6. Căci legat de viță la intrarea unui sat stătea în picioare mânzul unei asine, pe care a poruncit ucenicilor săi să-l aducă la El, și suindu-se s'a așezat pe el, și a intrat în Ierusalim (cf. Mat. 21₁ și următoarele), unde era cel mai mare templu al Iudeilor, care a fost distrus de voi după aceea; și apoi El a fost ră-

stignit, ca să se împlinească restul profeției. 7. Căci (prin cuvintele) „Spălând haina lui în sângele strugurelui“ se vestește suferința pe care avea să o suporte, curățind prin sângele său pe cei cari cred în El. 8. Haina despre care vorbește Spiritul divin prin profet o închipuiesc oamenii cari cred în El, în cari locuiește sămânța dela Dumnezeu, Cuvântul. 9. Iar sângele strugurelui despre care s'a vorbit înseamnă că cel ce va apărea va avea sânge, nu însă din sămânță omenească, ci din putere dumnezească. 10. Prima putere după Tatăl tuturor și Domnul Dumnezeu este Fiul, Cuvântul (cf. Ioan I, 4), care s'a întrupat și s'a făcut om, cum vom spune în cele ce urmează. 11. Căci după cum sângele viței nu l-a făcut omul, ci Dumnezeu, tot astfel și sângele acesta (a lui Christos) — și acest lucru s'a anunțat — nu s'a făcut din sămânță omenească, ci din puterea lui Dumnezeu, cum am spus mai înainte. 12. Și Isaia, un alt profet, profetind acelaș lucru cu alte cuvinte, spune astfel: „Se va ridica o stea din Iacob, și o floare va crește din tulpina lui Iesei; și popoarele vor nădăjdui în brațul lui“ (Isaia 11, 10; Num. 24, 17). 13. Steaua luminoasă s'a ridicat, și floarea a crescut din tulpina lui Iesei—acesta e Christos. 14. Căci s'a născut prin puterea lui Dumnezeu dintr'o fecioară din sămânța lui Iacob, tatăl lui Iuda, care a fost strămoșul Iudeilor; și Iesei după precizie a fost un strămoș (al lui Christos), ca fiu al lui Iacob și al lui Iuda, după ordinea generațiilor.

XXXIII. Ascultați iarăși cum a fost prezis cuvânt cu cuvânt de Isaia, că se va naște dintr'o fecioară. El spune așa: „Iată fecioara în pânțece va avea și va naște fiu, și se va chema după nume „Cu noi (este) Dumnezeu“ (Isaia 7, 14; Cf. Mat. 1, 23). 2. Pentru că acestea erau socotite de necrezut și imposibile în fața oamenilor, Dumnezeu le-a anunțat prin Spiritul profetic că vor avea loc, ca atunci când (evenimentul) s'ar petrece să nu fie necrezut, ci crezut întrucât s'a profetit (Cf. Ioan 14, 29). 3. Și ca nu cumva unii, neînțelegând profetia amintită, să ne reproșeze ceace noi am reproșat poezilor, cari reprezentau pe Zeus mergând după femei pentru plăcerile amorului, vom încerca să explicăm cuvintele (acelea). 4. Așa dar (cuvintele): „Iată fecioara în pânțece va avea“ însemnează că fecioara va concepe fără bărbat; căci dacă ar fi avut relații cu cineva, nu

mai era fecioară; ci puterea lui Dumnezeu coborându-se asupra fecioarei a umbrit-o (Cf. Luca 1, 35) și a făcut pe fecioară să conceapă.

Trad. de Diac. AL. N. CONST.

PLAN DE PREDICĂ SAU DE LECTIUNE PRACTICĂ

CORTUL SFÂNT

I. *Pregătirea*: 1. Ebreii duceau o viață pribeagă.
2. Lipsurile de tot soiul, necazurile și ispitele nu-i ocoliau.

3. Ceea ce îi ținea uniți și tari în fața tuturor încercărilor eră credința și locașul lor de închinare.

II. *Anunțarea*: Cortul Sfânt.

III. *Tratarea*: 1. Se expune cuprinsul chestiunii într'o limbă simplă și îngrijită.

2. Analizarea materialului expus:

a) Poporul, fiind pribeag, se înțelege dela sine că și biserica trebuie să fie mobilă.

b) Lemnăria întrebuințată la construire trebuia să fie cât se poate de tare și cât se poate mai ușoară

c) Forma sfântului locaș eră dreptunghiulară.

d) Două erau încăperile interioare despărțite printr'o perdea: Sfânta și Sfânta Sfintelor.

e) Sfânta primă în sânul ei gloata credincioșilor; iar în Sfânta Sfintelor nu intră nimeni decât Arhierul și acesta odată pe an.

f) Obiectele sfinte din „Sfânta Sfintelor“.

g) Obiectele sfinte din „Sfânta“.

IV. *Asocierea*: a) Asemănări între forma, așezarea și împărțirea bisericii Cortului Sfânt.

b) Vorbindu-se despre obiectele sfinte din Sfânta și Sfânta Sfintelor, se vor arăta și câteva din obiectele sfinte ale bisericii noastre creștine.

c) Cortul Sfânt eră altarul jertfelor sângeroase, în vremea ce biserica creștină este altarul jertfei cei fără de sânge.

V. *Aplicarea*: a) Păgânii ședeau în curtea templului neavând voie nici să pășească pragul templului. Elevii ședeau doar în Sfânta. Arhierul Hristos a deschis larg ușile sfântului Altar spre mântuirea gloatelor de popor întrucât capeteasma s'a despicat în două de sus până jos.

b) Biserica creștină este locaș numai de rugăciune, iar nu și de negustorie: „Casa Tatălui Meu Casă de rugăciune este; iar voi ați făcut-o peșteră tâlharilor!“ Mateiu XXI, 12, 13.

c) Biserica noastră n'are o existență provizorie ca Cortul Sfânt, ci este veșnică: „Și porțile Iadului nu o vor birui“. Mateiu XVI, 18.

d) Cortul sfânt al Ebreilor a fost cortul *drepților*, în vreme ce biserica lui Hristos este cortul „sfinților“, sfințindu-ne chiar și trupurile noastre: „Nu știți voi că sânteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu sălășluește întru voi?“ I Corinteni II, 16.

e) Închinarea către Biserica implică în sine o neșovăelnică ascultare a închinătorilor către slujitorii și conducătorii ei: „De nu ascultă de biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș“. Mateiu XVIII, 17.

Pr. MARIN C. IONESCU
Biserica Cuibă cu Barză

C R O N I C A I N T E R N A

— I. P. S. Patriarh Miron a plecat în ziua de 11 Iunie a. c. la Karlsbad, pentru băi, unde va rămâne 20 zile. Dorim Înaltului nostru Ierarh sănătate deplină și revenire fericită la locul de grea răspundere ce I-a dat Dumnezeu și pe care îl deține cu strălucite roade pentru prosperarea înaltelor interese ale bisericii și neamului.

— Asociația generală a preoteselor ortodoxe a răcut Marți 12 Iunie a. c. în sala Clerului Român «Ajutorul» o dare de seamă asupra activității dintr'un an: 1927-1928. D-na preoteasă Dincescu a raportat asupra situației economice financiare a Asociației, iar D-na preoteasă Eufrosina N. Popescu a răcut o frumoasă expunere a organizațiunii, tendințelor de spiritualizare și rezultatelor morale dobândite de Asociație. În urmă a declamat câteva poezii, cu remarcabil talent, generator de puternice emoțiuni, D-ra Mihălcescu, în fața unei asistențe — care putea fi mai numeroasă — de preoți și preotese. Din partea preoților au vorbit: Părintele Consilier Referent Eugen Bărbulescu, Părintele Gh. Crețu și Părintele Dr. Marin C. Ionescu. După ce s'a servit câte un pahar cu apă și dulciuri, toți au plecat ducând acasă frumoase și înălțătoare sentimente.

— Duminică 10 Iunie a. c. școala de cântăreți bisericești depe lângă Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor și-a ținut serbarea școlară de fine de an în pavilionul Banat din parcul Carol, unde își ține și „Asociația Creștină Ortodoxă

Patriarhul Miron“ adunările de Duminecă. Serbarea a fost cinstită și de prezența I. P. S. Patriarh Miron, care în fața unei asistențe numeroase a vorbit despre importanța și folosul muzicii, insistând cu deosebire asupra cântării în comun a creștinilor în adunările de educație și instrucție creștină. Deși sala era arhiplină, din care pricină atmosfera era aproape înăbușitoare, I. P. S. Patriarh a rămas până la sfârșitul serbării, înmând la urmă premiile obținute de elevii premianți ai școlii de cântăreți

—o—

— Conferințele generale pastorale s'au ținut și anul acesta — în a doua jumătate a lunii Maiu — în capitalele de județ și au fost prezidate de persoane trimise de Sf. Arhiepiscopie. Și cu acest prilej s'a putut face constatarea fericită că preoțimea e animată de gânduri frumoase și bine lămurite în ce privește activitatea culturală și în general misiunea preoțească. Subiectul teoretic „Taina Sf. Euharistii în lumina Noului Testament și a scrierilor Sfinților Părinți și acțiunea ei sfințitoare asupra creștinilor“ a dat ocaziune să se cerceteze problema fundamentală pe care se sprijină viața creștină și să se pună la punct una din cele mai importante chestiuni: E sau nu e creștin cel ce nu se împărtășește cu trupul și sângele Domnului? Nădăjduim că discuțiunile desfășurate în conferințe asupra acestei chestiuni vor contribui în bună măsură la limpezirea vieții creștine, care se găsește deja în plină creștere.

DARURI, MULȚUMIRI ȘI FAPTE CREȘTINEȘTI

Se aduce călduroase mulțumiri publice persoanelor notate mai jos, pentru că au contribuit, cu sumele înscrise în dreptul fiecăreia, la cumpărarea, de Sf. Paști, a unui Sf. Epitaf în valoare de 8000 lei, unui costum de veșminte preoțești în valoare de 12.000 lei și a unui acoperământ pentru Sf. Masă în valoare de 6110 lei, necesare bisericii din Filipești de Târg-Prahova.

De asemenea au completat un costum negru pentru Postul mare în valoare de lei 1300, iar D-na Elena Gh. Niculescu a reparat și o cădelniță veche de argint cu lei 800.

Elena și Gh. Niculescu 1000 lei; Florica Anuța și Rodica Preot N. Georgescu 1000; Ana Anastasescu 1100; Smaranda Anastasescu 500; Constanța și Al. Vârgolici 1000; Dumitru Fl. Băniceru 1000; Filofteia Ion Marin 500, Familia I. Miroioiu 100; Șapte funcționari del „Astra Română“ — Moreni 700; Societatea „Astra Română“ 500; Inginer Atanasiu — Moreni 200;

Inginer Cătuneanu — Moreni 1000; Inginer Budurovici 1000; Inginer Andreescu 500; D-na Ing. Budurovici 200; D-na Heorgescu — Moreni 200; Stan Alexiu — Moreni 500; Georgescu „Columbia“ — Moreni 100; Soc. „I. R. D. P.“ 500; Simionescu „I. R. D. P.“ 100; Dumitrescu „I. R. D. P.“ 100; [T. Șesan 100; X dela „Româno-Americană“ 100; HoWell 100; I. Răileanu 100; A. Bough 100; Șt. Cioceanu 100; X. — Moreni 100; Anton Pansătescu 300; Stana Trandafirescu 100; Al. Dumitrescu 320; Ion Căreiuamaru 100; Maria B. Oprea 100; Anica Găman 200; Elena Mitroiu 60; Ion N. Ciobanu 100; C. Manolache 100; Stana Văduva 100; Stana Tănase Pielmuș 20; Teodor Neașu 100; Nicolae Neașu 100; Safta Moraru 100; Elena N. Manolache 100; Costică R. Ionescu 100; D. T. Zamfir 200; Tudor Zamfir 300; N. Florescu 1000; R. Manolescu 200; D. Boiangiu 200; Maria Horvath 20; Zoia și N. Florescu 100; Eleonora și Al. Filotti

200; Filip Manolache 200; Rebeca Șerbănescu 200; Ioan Tretiac 100; Dumitra M. Chivuleasa 100; Vasile Iorga 100; Lina Șerban 100; Nic. Fl. Duță 40; Cernat C. Al. Dragomir 200; Elena C. Al. Dragomir 200; Maria Vlădescu 300; Florin și Em. Drosescu 100; Stoica D. Ancuța 200; Maria C. Chivulesaca 40; N. Anghel 60; N. Tănase Boiangiu 200; Ștefan D. Cășu 20; Lina D. Furtiche 100; Elisabeta C. Negrilă 100; Stanca Niță Pârâianu 50; Mihai Manole 40; Lina V. Pană 200; Sorica Gh. Moraru 60; Al. Căruțașu 100; Coman R. Preda 100; Sofia C. R. Preda 100; Nic. I. St. Enache 200; Fetele dela corul bisericesc 200; Valeriu Boiangiu 40; Gh. Negrilă 200; Lixandra Cost. Florea 40; Stana C. Drăgan 40; Ecaterina Gh. Stoian 100; Leonida Fl. Duță 50; Sorica Stănescu 100; Maria Grigorescu 160; Rebeca și I. Foriș 500; Dela discul pentru propaganda aviației 100; Nicolae Florescu 100; Elena Gh. Niculeșcu 260; Tarsița N. Tănase 100; Leana D. Ancuța 100; Gh. Crăciun 200; I. Nițesc 1000; Anica Ilie Bobocea 40; Maria F. Manolach 40; V. Andreescu 100; Gh. Stoenescu 100; St. Tomescu 200; Ion T. Georgescu 100; Alex. T. Georgescu 500; Victoria și Gh. Constantinescu 500; Costică Grangor 200; Mișu Tomescu 100; Petre Lungescu 100; Jean Dumitrescu 100; Ioan Marinescu 200; Olga Georgescu 100; Teodor Ionescu 100; Gh. Crăciun Băicoianu 100; Naie Ștefănescu 200; C. Evanghelidis 200; Ilie Grigorescu 100; Mitică Cristea Miu 100; Ion D. Ancuța 100; Gh. Palongea 100; Elena și Al. Caracaș 300; Tudora Moise Șerban 20; Dela Sfințirea puțului „Cornea” 100; Ion Coman R. Preda 200; Costache Fl. Duță 100; Vasile Andrei Apostol 40; Elisabeta D. Manolache și fiica ei 50. — Total 27.410 lei.

—0—

P. C. Arhim. Iustin Șerbănescu a dăruit sfinței bisericii din M-rea Nămăești, Jud. Muscel, o icoană a Maicii Domnului, în valoare de 6000 lei, o candelă de metal și un toiag de abanos cu mânerul de fildeș pentru instalarea starețelor. Conducerea mănăstirii îi aduce mulțumiri meritate.

—0—

Consiliul parohial al bisericii din Com. Mârșa Jud. Vlașca, aduce vii mulțumiri D-lui Virgil Cioflec, membru al adunării Eparhiale din Arhiepiscopia Bucureștilor, pentru că a dăruit, cu prilejul spuselor sărbătoririi ale Invierii Domnului un rând vestminte preoțești în valoare de 30.000 de lei.

—0—

Consiliul parohial al bisericii din parohia Oltenița rurală-Ilfov aduce mulțumiri călduroase următoarelor persoane, pentru donațiunile făcute bisericii:

1. Locuitorului Alexandru N. Pastoia pentru o candelă și 2 Ico21e în valoare de 1850 lei,
2. Cuv. Ieromonah Teoflaot Nicolescu pentru un chivot în valoare de 4000 lei, și
3. D-lui Gh. Vasilescu, cântăreț, pentru o cruce mare în Sf. Altar, 2 sfeșnice mici pe sf. masă și legătura mai multor cărți de ritual, toate în valoare de 4850 lei.

—0—

Consiliul parohial al parohiei Malul Spart-Ilfov aduce vii mulțumiri familiei Dumitru I. Apostoiu cu soția pentru un evhologiu în valoare de 710 lei și familiei Nicolae I. Zamfir cu soția pentru un Octoih mare în valoare de 770.

IN ATENȚIUNEA PREOȚILOR

Când am luat inițiativa de a înființa pentru preoții din eparhia noastră niște locuri de recreare pe timpul verii, fie la mare sau la munte, am avut în vedere și îndeplinirea cât mai urgentă a proiectului nostru, în care scop am depus multă stăruință și trudă, încât astăzi, cu mulțumire vedem că străduințele noastre în parte s'au realizat, prin cumpărarea la Techirghiol a unui Sanatoriu, exclusiv numai pentru preoții noștri.

Inceputul a fost greu, întrucât fără nici un ajutor din altă parte a trebuit să formăm un fond inițial, ce treptat s'a mărit, atât din donațiile făcute în urma intervențiilor noastre, cât și din sumele provenite din arenzile pământurilor în plus și contribuțiile — după putință — făcute de parohiile mai bogate.

Când fondul s'a ridicat la o sumă, ce ne-ar fi permis plățirea unui sanatoriu, șam cumpărat la Techirghiol villa fostă «Simion Constantin» complet mobilată, compusă din 16 camere, cu câte 2 și 3 paturi, situată lângă Sanatorul Ministerului Muncii (fost Clement Popescu).

Incepând cu data de 1 Iunie a. c., punem acest sanatoriu la dispoziția preoților din Arhiepiscopia Bucureștilor, astfel că doritorii vor putea ocupa acele camere, cu următoarele condițiuni stabilite de noi, pentru buna lui funcționare:

1. Costul unei camere va fi de 120 lei pe zi, și întreaga sumă pe tot timpul cerut se va plăti anticipat la casieria Arhiepiscopiei noastre.

2. Camerele se dau cu chirie, la 1 și 15 al lunilor de sezon.

3. Doritorul anunță Arhiepiscopia cu cel mult 6 (șase) zile înainte de data când voește să ocupe camere la acest sanatoriu, cunoscând că în cazul când, în timp de 3 zile, dela data anunțată nu ocupă locul, suma plătită se consideră pierdută, intrând în fondul sanatoriului, iar camera se va da altui amator.

